

TÜRK ECZACILARI TEMEL ULUSAL YETKİNLİK ÇERÇEVESİ*

*Bu çerçevede, FIP Eğitim girişimleri Çalışma Grubu'nun koordinatörlüğünde hazırlanan Küresel Yetkinlik Çerçevesi'nden yararlanılarak Türk Eczacıları için, Türk Eczacıları Birliği tarafından geliştirilmiştir.

1. FARMASÖTİK HALK SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ

1.1 Sağlığın İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi

1.1.1 Hasta ve eczaneden hizmet alanların temel sağlık ihtiyaçlarını değerlendirme

1.1.2 Sağlıklı olmayı, hastalıkların önlenmesi ile kontrolünü ve sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik edecek tavsiyelerde bulunma

1.2 İlaçlar ve Sağlığa İlişkin Diğer Ürünler Hakkında Bilgilendirme ve Tavsiyelerde Bulunma

1.2.1 "6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun (6308 Sayılı Yasa ile Değişik)" ile "Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelik" kapsamında eczanelerden sunumu yapılan tüm ilaç ve diğer sağlık ürünlerinin güvenli ve akılcı kullanımı hakkında topluma danışmanlık yapma

1.2.2 Hastaların ve eczaneden hizmet alanların ihtiyaçları doğrultusunda ilaç ve sağlığa ilişkin diğer ürünler hakkında bilimsel kaynakları araştırarak bilgi edinme, edinilen bilgileri değerlendirme organize etme ve açıklama, uygun bilgi sunma ve bilgiyi yaygınlaştırma

2. FARMASÖTİK BAKIM YETKİNLİKLERİ

2.1 İlaçların Değerlendirilmesi

2.1.1 Hasta profili ve koşulları, hastane politikaları ve mevzuat hükümleri çerçevesinde uygun ilaçları seçme

2.1.2 İlaç-ilaç, ilaç-hastalık, ilaç-hasta, ilaç-gıda etkileşimlerini belirleme, önceliklendirme ve hemen harekete geçme

2.2 Majistral Hazırlama

2.2.1 İlaç hazırlama (majistral, sitotoksik ilaç hazırlama vb.) ve ilaç hazırlama için gerekli ihtiyaçları belirleme

2.2.2 Mevzuat düzenlemelerine uygun biçimde ve hijyenik koşullarda majistral hazırlama

2.2.3 İlaçların güvenliğinin sağlanması için en uygun paketlemeyi yapma

2.3 Sunum

- 2.3.1** İlaçların doğru ve uygun biçimde hastaya sunulması ve bu sürecin tekrar kontrolünün yapılması
- 2.3.2** Kusurlu ya da standartlara uymayan ilaçları ilgili kurum ve yetkililere doğru bir şekilde rapor etme
- 2.3.3** Reçetelerin mevzuat hükümlerine göre doğru ve geçerli olduğunu kontrol etme ve doğru yorumlandığından emin olma
- 2.3.4** Tıbbi cihazların hastaya sunumu (inhaler ya da kan şekeri ölçüm aleti gibi)
- 2.3.5** İlaç ya da tıbbi cihazların hastaya sunumu sırasında karşılaşılan sorunları kayıt altına alma ve bu konuda müdahalede bulunma
- 2.3.6** İlaç sunum hatalarına ve “ramak kalan olay”lara ilişkin bildirim sistemleri kurmak ve sürdürmek
- 2.3.7** İlaçları etiketleme (gerekli ve uygun bilgi ile)
- 2.3.8** İlaç sunum hataları ve ramak kalan olaylardan edinilen deneyim doğrultusunda eylem planı geliştirmek

2.4 İlaçlar

- 2.4.1** Hastaları ilaçların uygun saklama koşulları hakkında bilgilendirme ve hastanın doğru anladığından emin olma
- 2.4.2** Basit rahatsızlıklar için kullanılan ilaç ve diğer sağlık ürünlerinin formülasyonlarını, konsantrasyonlarını doğru ve uygun bir şekilde belirleme; akılcı ve doğru kullanımları konusunda hasta ve hizmet alanlara danışmanlık sağlama
- 2.4.3** Her bir hasta için uygun ilacın, kullanım yolunun ve süresinin, dozunun, ilaç formunun verildiğinden ve hastanın bunu anladığından emin olma
- 2.4.4** İlaçların güvenliğinin sağlanması için en uygun paketlemeyi yapma (ilacın yeniden paketlemesinin ve etiketlemesinin uygun olduğundan emin olma)

2.5 İlaç Tedavisinin İzlenmesi

- 2.5.1** Kılavuzları, formüller sistemlerini, protokolleri ve tedavi akış şemalarını uygulamaya
- 2.5.2** Terapötik ilaç izlemeyi, etkilerini ve sonuçlarını izleme (nesnel ve öznel ölçütler dâhil olmak üzere)
- 2.5.3** İlaç tedavisi ile ilgili sorunları tanımlama, önceliklendirme ve çözme (hatalar dâhil)

2.6 Hastaya Danışmanlık Hizmeti Verilmesi

- 2.6.1** İlk yardım ve/veya acil müdahale gerektiren durumlarda mevzuata uygun şekilde gerekli tedbirler alarak sağlık kuruluşuna yönlendirme
- 2.6.2** Uygun koşullarda, nesnel ve öznel ölçütlere dayanarak hastanın durum değerlendirmesini yapmak ve gerekli durumlarda hastayı uygun sağlık kuruluşuna yönlendirmek

2.6.3 Hastayı bilgilendirerek ve sürece dâhil ederek ilaçların doğru kullanımını anladığından emin olmak

2.6.4 Yasal gerekliliklere uygun bir şekilde, hasta bilgilerinin gizliliğine saygı göstererek ve hastanın yazılı aydınlatılmış onamı doğrultusunda klinik ve mesleki müdahaleleri kayıt altına alır (hastanın tıbbi geçmişinde var olan alerjileri, kullandığı ilaçları ve gıdaları kayıt altına alma)

2.6.5 Yasal gerekliliklere uygun bir şekilde, hasta bilgilerinin gizliliğine saygı göstererek ve hastanın yazılı aydınlatılmış onamı doğrultusunda hastanın ilaç ve hastalık geçmişini, alerji gibi ilaç kullanımında etkili olabilecek diğer bilgilerine dair kayıtlarını muhafaza eder, değerlendirir ve günceller

3. KURUMSAL VE YÖNETSEL YETKİNLİKLER

3.1 Bütçe Ve Geri Ödeme

3.1.1 Kurumsal yapıyı (eczane) tanıma:

3.1.2 Etkili bütçe oluşturma ve uygulama

3.1.3 Tüm geri ödeme talepleri için doğru ve uygun başvuru hazırlama

3.1.4 Finansal şeffaflık sağlama

3.1.5 Hastaya verilecek hizmetlerin geri ödenebilmesi için doğru referans kaynak seçimi

3.2 İnsan Kaynakları Yönetimi

3.2.1 Organizasyon ve yönetim becerileri gösterme (ilaç yönetimini, risk yönetimini, kendini yönetmeyi, zaman yönetimini, insan idaresini, proje idaresini ve politika geliştirmeyi öğrenmek, anlamak ve bu konularda önder olmak)

3.2.2 İnsan kaynakları ve çalışanlarla ilgili sorunları tespit etme ve yönetme

3.2.3 Tedaviye ilişkin karar alma süreçlerine katılma, iş birliği yapma, tavsiyelerde bulunma ve sağlık ekibi içinde uygun yönlendirmeler yapma

3.2.4 Her bir çalışanı yeteneğine uygun değerlendirme, idare etme ve performans idaresi sistemlerinden faydalanma (örn. Çalışanların ön değerlendirmesini yapma)

3.2.5 Takım çalışması önemini kavramak

3.2.6 Çalışanların eğitimini ve sürekli mesleki gelişimlerini destekleme ve kolaylaştırma

3.3 Hizmetlerin Geliştirilmesi

3.3.1 Yerel ihtiyaçlar doğrultusunda yeni hizmetler belirleme ve uygulama

3.3.2 İlaç kaynaklı sorunları çözme, takip etme ve önleme

3.4 Tedarik/Satın Alma

- 3.4.1 İlaç teminine yönelik güvenilir bilgiye ulaşmak ve maliyeti en uygun koşullarda olan ilacı, uygun miktarlarda, uygun kalitede temin etmek.
- 3.4.2 İlaçların yoka girmesi gibi acil durumlar için planlama yapmak ve uygulamak
- 3.4.3 İlaç tedarikini arz talep yönetimine ve ödeme mekanizmalarına uygun yapmak
- 3.4.4 Çıkar çatışması olmadığından emin olmak (Örn. satın alımlarda bir şirkete, bir firmaya ayrıcalık tanımak)
- 3.4.5 Her zaman yüksek kalitede ürünleri uygun seçim süreçleri, maliyet etkililiği, ilaçların tesliminin zamanında yapılması gibi konular göz önünde bulundurarak güvenilir kaynaklardan seçmek
- 3.4.6 Tedarik faaliyetlerini denetlemek
- 3.4.7 Satın alma yöntemlerini anlamak ve değerlendirmek

3.5 Tedarik zinciri ve yönetimi

- 3.5.1 İlaçların saklanması hataları en aza indirmek ve doğru ilaç bulundurma ve vermeyi en üst seviyede tutmak için eczanedeki ilaçlara ait eksiksiz bilgi sahibi olmak
- 3.5.2 Eczanenin stok yönetiminde doğru verilere sahip olmak ve bu verileri doğrulamak
- 3.5.3 Stok yönetimini etkili biçimde uygulayarak hastaya ilaç tedarikinde akışı korumak
- 3.5.4 İlaç Deposundan eczaneye ilaç teslimatı ve ilacın saklanması etkili lojistik
- 3.5.5 Belgelendirme ve kayıtları tutmak için bir sistem kullanmak
- 3.5.6 Siparişlerin miktarını önceden belirleme sorumluluğunu üstlenmek

3.6 İşyeri idaresi

- 3.6.1 Günlük yönetim sorunlarını belirlemek ve çözmek
- 3.6.2 Zamanında ve doğru kararlar almak ve uygun yargılarda bulunma becerisini göstermek
- 3.6.3 Üretim zamanlamasının uygun şekilde planlanması ve yürütülmesini sağlamak
- 3.6.4 Çalışma saatlerinin uygun şekilde planlanması ve uygulanmasını sağlamak
- 3.6.5 Eczacılık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve uygulanmasını sağlamak
- 3.6.6 Eczane kaynaklarını iyi tanımak ve yönetmek (finansal, altyapısal vs. gibi kaynaklar)

4. MESLEKİ /KİŞİSEL YETKİNLİKLER

4.1 İletişim Becerileri

4.1.1 Danışmanlık hizmeti verirken açık, net ve doğru iletişim kurmak

4.1.2 Sağlık çalışanları, sosyal bakım çalışanları, destek personeli, hastalar, hasta bakımı verenler, aile yakınları ve müşterilerle onların anlayacağı dilde ve etkili iletişim geliştirmek ve söylenenlerin anlaşıldığını kontrol etmek

4.1.3 Kültürel farkındalık sahibi olma ve duyarlılık gösterme

4.1.4 İletişimi hastaların ihtiyaçları doğrultusunda uyarlama

4.1.5 Sözel ve sözel olmayan iletişim becerileri kullanarak hastalar, sağlık çalışanları, sosyal bakım çalışanları ve gönüllü hizmet kuruluşları ile iletişim kurmak, rapor etmek ve etkileşim içinde olmak

4.2 Sürekli Mesleki Gelişim(SMG)

4.2.1 Yapılan SMG etkinliklerini belgelendirmek

4.2.2 Öğrenciler/ stajyerler / eczane çalışanlarını da SMG aktivitesine dahil etmek

4.2.3 Bilgi ve becerilerinin güncelliğini değerlendirmek

4.2.4 Öğrenmeyi değerlendirmek

4.2.5 Mevcut bilginin dışında bir uzmanlık gerekip gerekmediğini belirleme

4.2.6 Öğrenme ihtiyaçlarını belirleme

4.2.7 Kendi eksikliklerini tanımak ve bu eksikliklere yönelik çalışmak

4.2.8 Performansı üzerinde düşünmek

4.3 Yasal ve düzenleyici uygulamalar

4.3.1 Yasal düzenlemelerin ve mevzuatın temel yönlerinin doğru uygulanması ve iyi anlaşılması

4.3.2 İş ekonomisi prensipleri ve temel patent yorumları da dahil fikri mülkiyet haklarına uymak

4.3.3 Piyasaya yeni çıkan ilaçlardan haberdar olma ve bu ilaçları bilmek

4.3.4 Kötüye kullanılma potansiyeli olan ilaçlar konusunda yasal düzenlemelere sıkı sıkıya uymak

4.3.5 Pazarlama ve satış alanında bilgi sahibi olmak ve uygulamak

4.3.6 Sağlık ve ilaç politikalarıyla ilgili olmak

4.3.7 Bir tıbbi ürünün pazara verilmesine kadar geçen süreçte gerekli olan, ilacın güvenliliği, kalitesi, etkinliği ve ilacın farmakoekonomisini de içeren aşamaları bilmek ve kavramak

4.4 Mesleki ve etik uygulamalar

4.4.1 Ulusal ve yerel etik kodlardan haberdar olduğunu gösterme

4.4.2 Hasta ve hasta bilgisi gizliliğine ve diğer sağlık çalışanları ile ilişki ve bilgide gizliliği sağlamak

- 4.4.3 Hasta haklarına uygun davranmak
- 4.4.4 Kendi mesleki sınırlarını iyi bilmek ve bu sınırların farkında olmak
- 4.4.5 Kendi eylemlerinin ve hasta bakımının sorumluluğunu almak

4.5 İşyerinde kalite güvencesi ve araştırma

- 4.5.1 Araştırma sonuçlarını uygulamak ve terapötik riskleri anlamak (örn. Klinik öncesi veya klinik deneyler, deneysel klinik-farmakolojik araştırmalar ve risk yönetimi gibi)
- 4.5.2 Hizmet kalitesini denetlemek (yerel ve ulusal standartlara ve spesifikasyonlara uygunluğunu sağlamak)
- 4.5.3 Standart İşletim Prosedürleri (SİP-SOP) geliştirmek ve uygulamak
- 4.5.4 Gerekli kalite testlerinin yapılmasını ve düzgün şekilde yürütülmesini sağlamak
- 4.5.5 İlaçların sahte olmadığından ve kalite standartlarına uygunluğundan emin olmak
- 4.5.6 İlaçların ve verilen hizmetlerin iyileştirilmesi amacı ile kanıta dayalı sürecin geliştirilmesi
- 4.5.7 Eczanede sorgulamaya yönelik hizmet verebilmek için yapılacak araştırmaları saptamak, bu araştırmaları yapmak ve desteklemek
- 4.5.8 Farmakovijilans sistemi gereği advers ilaç etkilerini bildirmek ve raporlamak
- 4.5.9 Denetim ve araştırma etkinliklerini başlatmak ve uygulanmasını temin etmek

4.6 Öz-yönetim

- 4.6.1 Hasta ve sağlık ekibi ile iletişimde güven yaratmak için 'girişkenlik becerileri'ni kullanmak
- 4.6.2 Liderlik vasıfları, mesleki uygulama becerileri, inisiyatif kullanma özelliği ve etkililik göstermek
- 4.6.3 Risk yönetimini belgelendirmek/kayıt altına almak (örn. kritik olaylar, kazalar)
- 4.6.4 Dakik olmak
- 4.6.5 İşe öncelik vermek ve yaratıcı fikirler geliştirmek ve uygulamak